
Kan ikke dokumentere luftbåren smitte

AKTUELT

LISA DAHLBAK JACOBSEN

Desksjef/journalist Tidsskriftet

Folkehelseinstituttet har sammenfattet en hurtigoversikt over luftbåren smitte av koronaviruset. Deres litteratursøk har ikke ledet til funn av studier som dokumenterer at det forekommer luftbåren smitte.

De inkluderte studiene viser at smitte av SARS-CoV-2, MERS-CoV eller SARS-Cov i hovedsak kan spores tilbake til direkte eller indirekte fysisk kontakt, men at varsomhet må utvises ved bruk av aerosolgenererende prosedyrer, skriver Folkehelseinstituttet (FHI) i sin rapport.

Én studie har målt virusholdige partikler i luften i pasientrom med inlagte MERS-CoV-pasienter, mens en annen studie ikke klarte å dokumentere virusholdige partikler i luftprøver tatt mer enn 10 centimeter fra haken til en pasient med pågående SARS-CoV-2-infeksjon. I begge studiene som har gjennomført luftprøver er det usikkerhet rundt resultatene idet ingen benytter positive eller negative kontroller, og fordi det er usikkert om virus som detekteres ved hjelp av PCR fra luftprøver er viabelt og smittsomt.

Funnene i FHIs hurtigoversikt baserer seg på raske søk i PubMed-databasen. Notatet fra FHI sammenfatter tre oversikter og 14 primærstudier. Disse ble identifisert gjennom litteratursøket og gjennom manuelle søk i referanselister.

Ettersom det har vært viktig å få frem forskningsresultater raskt, har FHI valgt fremgangsmåte ved at Kjetil Gundro Brurberg, avdelingsdirektør ved Folkehelseinstituttet, har gått gjennom søketreff, valgt ut og oppsummert resultatene. FHI presiserer i sin rapport at det innebærer risiko for at man kan ha oversett viktig dokumentasjon og kan ha gjort feilvurderinger underveis.

En studie som nylig ble publisert i New England Journal of Medicine har fått en del oppmerksomhet. Forskerne viste at virus i aerosoler kunne forbli svevende i inntil tre timer. Aerosolene var kunstig fremstilt, og studien forteller derfor lite eller ingenting om normale biologiske prosesser som hosting og nysing faktisk resulterer i produksjon av slike lengesvevende aerosoler.

«Funnene bekrefter at man må utvise varsomhet for å unngå smitte ved bruk av aerosolgenererende prosedyrer, men den praktiske betydningen av funnene med tanke på risiko for luftsmitte i samfunnet er høyst uviss.», står det i FHI's rapport.

Publisert: 25. mars 2020. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.